

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 8 fl.

Nr. 977 Ple.

Circulariu

către onoratele oficii parochiale și onorații membri, ordinari și estraordinari, preoți și mireni, ai sinodului protopresbiteral electoral din protopresbiteratul Bistriței.

Prin ordinația Venerabilului consistoriu arhiecesan ddto 12 Martie a. c. Nr. 977 Pl. primind subscrisul onorifica insărcinare de a conduce alegera de protopresbiter în protopresbiteratul Bistriței, am onoare, acum după ce sunt deja împlinite cele de lipsă de a premerge actului de alegere, a convoca pe toți onorații membrui ordinari și estraordinari, preoți și laici, ai sinodului protopresbiteral, ai numitului protopresbiter, pe **Sâmbătă în 2 Iunie 1884** în comuna **Borgo-Prund**.

Conform §. 52 din Statutul organic, serviciul divin, împreunat cu chemarea săntului spirit, se va începe la 9 oare înainte de ameați în biserică parochială din Borgo Prund, la care sunt poftiți a participa toți membrii sinodului.

După serviciul divin va urma imediat actul alegerei, în localitatea ce se va designa din partea subscrisului.

În sensul §. 63 din „Statutul organic“, comitetul protopresbiteral este convocat pe 1 Iunie 1884 la oarele 4 seara în edificiul scoalei capitale din loc.

Acest circulariu împreună cu lista membrilor sinodali alăturată aici sub /, conform §. 15 din instrucțiunea Ven. sinod arhiecesan, se comunică tuturor oficiilor parochiale din protopresbiteratul Bistriței spre a-l publica în toate bisericile parochiale în Dumineca ori serbătoarea cea mai deaproape, avisând pe deputații cercului respectiv a se prezenta și a participa la actul alegerei.

Sibiu în 16 Mai 1884.

Nicolae Cristea m. p.,
comisariu consistorial.

Sibiu, 18 Mai 1884.

Preste două dile o seamă a inteligenței noastre se va întruni aici în Sibiu, spre a decide asupra ținutei poporului român — după cum dic ei — față cu alegerile dietali, de cari abia vre-o 20 de dile ne despart.

Salutăm cu sinceritate pe frații nostri în mijlocul nostru, și-i aşteptăm cu brațele deschise.

N'avem nici o preocupăție față cu resoluțiile ce se vor lua în conferență convocată pe Dumineca viitoare. Preste o sută de oameni cu carte, experiență mare — bunăvoiță și sinceritatea nu ne este permis a li-o trage la indoială — vor sci ce avem a face în precaria situație actuală. Si hotărârea lor nu va fi fără răsunet și afară de granițele patriei noastre.

Salutăm deci cu sinceritate pre frații de un sânge, și Dumnezeu să-i inspire în lucrările lor.

Cestunea pentru care inteligența română în număr considerabil se intrunesc aici la Sibiu nu mai este secret. Si o incăpățină reușite mai poate afirma că conferența aceasta este enigmă și secret pentru lumea mare. S'a și afirmat spre a afirma și ea cestunea noastră despre reușite incăpățină.

În câteva cuvinte vom constringe întreagă cestunea.

Ca să putem vorbi la înțelesul tuturor, și să nu supărăm tot-odată pe nime spre lămurire vom nota următoarele.

Inteligența noastră este fidela expresiune a poporului român. Ce lucră ea, lucră în numele poporului român. În curat odată cu aceasta, continuăm.

Cu era dualismului începând, capetele românilor s-au împărțit în două păreri cu privire la ținuta noastră politică. Unii a dic: acceptăm actuala stare de lucruri, și pentru asigurarea drepturilor și inter-

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la Administrația tipografiei arhiecescane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sunt a se adresa la:
Redacția „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Episole nefrancate se refuză. — Articule nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUMILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

reselor noastre naționale, ne folosim de toate mijloacele garantate de constituție. Cu un cuvânt: întrăm în activitate pe toate terenele.

Altii au resonat astfel. Ni s'au octroit legi — au dic ei — preste voia noastră, cari vatamă în mod simțitoriu interesele noastre naționale. Preste voia noastră s'a făcut uniunea Ardealul cu Ungaria — în urma acesteia parlamentul este în Pesta, și noi lipsiți de autonomia Transilvaniei.

În fața lucrurilor noi ne supunem, căci navem încătrău. Însă noi nu vom lua parte activă la viața statului. De silit nu ne poate săli nime. Vom sta deci la o parte până se vor infunda în nebunii și vor simți abstinența noastră. Atunci apoi ne vor chiama ei însăși la activitate în viața statului, și noi le vom pune condițiunile noastre.

Atâtă în casul cel mai bun. Cu chipul acesta am ajuns la activiști și pasivistă.

Conferența de Dumineca este a românilor pasivistă, — sau cu termin de trei ani la vîrstă vorbind — a românilor cu rezistență passivă.

Modul cum se intrunesc ei aici n'are nici o importanță. Dênișii vor vorbi în numele unei părți a națiunii române, și noi ne-am lămurit în această privință încă la început, ca să nu mai fim siliți a perde timpul cu lucruri formale fără nici o formă.

Nu este locul aici și nu este timpul dat, ca să mai vorbim asupra activității și passivității. Lumea română și neromână este luminată sau intunecată după cum adeca vrea cineva să fie luminat sau intunecat.

Este și superfluu a mai scrie acuma în această direcție. Dacă ne-am așteptat până la acel grad al fantasiei, ca să susținem că prin passivitate am câștigat toarte mult, căci de ani 16 ne-am reținut dela activitate, ceea ce este câștig, și că cine nu crede cu noi asemenea, acela să nu se occupe cu politica, atunci cu inima liniștită putem dice, că pagubă mare e de timpul pierdut cu politica. Omul cu inspirații poetice să se indeletnicească visând prin frumoasele regiuni ale fantasiei, și lăsând politica cu dogma rezistenței passive, să ne imbogățească literatura, pentru care activitate noi-l vom împodobi cu cununi de imortale, il vom apotheosa, și în oarele libere cetindu producțile admirabile, vom dice în inima noastră: fericit e poetul necondamnat a face politică.

Națiunea română din mila lui Dumnezeu are și oameni nepoeti. Toți cei ce vor delibera în Sibiu asupra ținutei politice a unei părți din națiunea română, sunt nepoți, și noi cu incredere privim la conferența de Dumineca.

Ne zace la inimă ori ce mișcare în sinul națiunii noastre și națiunea română există și va exista în mănia tuturor malcontentilor din Cluș. Se poate scrie și tipări: „nálunk román nem létezik“, se poate provoca și legea în favorul cizantunei de sus: națiunea română va trăi, poate bine, poate rău după cum adeca vor voi cei cu carte din sinul ei.

Drept aceia conferența de Dumineca trebuie să ne intereseze după, având ea chemarea a se ocupa în special cu directiva noastră politică, directivă, care întră cât va remânea legată de trecutul cu calamitățile sute de mii, pentru toți români va fi una.

Va remânea conferența prelungă passivitate, noi vom dic: În numele Domnului. Ne vom continua calea noastră, care nu este cea a passivității. Va decide conferența activitate și în parlament, noi i vom intinde mâna, și uniti vom delibera asupra mijloacelor ca una să fie calea bătută, căci unul e scopul, spre care nisum.

In ambe casurile noi vom stima pre frații nostri. Nimic nu ne atinge mai dureros, ca și bănuiala în onestitatea caracterului bărbătilor nostri de carte. Din incidentul conferenței românilor activi, presa noastră și-a luat ansa a face portrete de caractere. S'a tras la indoială onestitatea oamenilor, nechipuindu să a furișat la simțeminte ce-

lor de principii contrarie. Astfel nimica n'a mai rămas sănătă și neastăcat în oameni.

Se facem și noi așa? Doamne feresce. Înțelepciunea vieții ne arată că omul judecă lumea după dispozițunea sa sufletească. Fiind eu rău, cu zavistie, conștiință îngreunată, ușor cred și despre altul, ceea ce me apasă pre mine. E lucru de tot natural că în casul concret privesc lumea prin ochii inimii mele. Icoana ce mi se întăresce este reflexul internului meu.

Noi presupunem că la conferența de dumineca viitoare fie-care român vine cu inima curată. Aceasta este și credința la noi. În această credință a noastră cu incredere și respect privim la români convocați pe Dumineca la conferență în Sibiu, și cu iubire întimpinăm în mijlocul nostru.

Bine a-ți venit!

Revista politică.

În ședința de Mercuri a congregației din comitatul Clușului s'a vorbit despre cravalul înscenat de speranța națiunii maghiare, universitari unguri din Cluș.

În raportul vicecomitelui despre lucrurile mai de importanță n'a fost nici amintire de lucrurile studenților cu rang academic. Din acest incident domnul advocat Coroianu a interpelat pre vicecomite.

Interpelarea domnului Coroianu s'a restrins la trei puncte.

1. Este adevărat că vicecomitele a fost de față și a luat parte la arderea diarelor românesci.

2. Este adevărat că universitarii uoguri au tinut adunare pe hotarul Monostorului, și dacă da pentru ce n'a fost interdisă adunarea.

3. Este adevărat că vicecomitele a emis circulariu ca oficiile administrative să nu permită societății academice „Julia“ ținerea de ședințe pe teritoriul Comitatului Cluș.

Responsul domnului vicecomite Gyarmathy este pre cât de laconic pre atât de caracteristic.

Să notăm un lucru. Interpelarea domnului Coroianu nu-o comunică diariul „Magyar Polgár“ din vorbă în vorbă, responsul vicecomitelui în estras.

Domnul vicecomite recunoaște că a fost de față la arderea diarelor românesci, însă el n'a fost de față ca vicecomite, ci ca persoană privată.

Cu sau fără cugete rezervate face asemănare între execuțarea unei sentințe cu moarte de om și între arderea diarelor. Asemănarea e caracteristică pentru subprefectul unui comitat cum e și cel al Clușului.

Cine are minte, judece, și din judecata să tragă concluziuni.

La a doua întrebare răspunsul este următorul: Studenții s'au dus pe hotarul Monostorului, acolo au făcut reprezentăție către ministeriu și senatul universității pentru inchiderea societăței „Julia“ și depunerea domnului Dr. Greg. Szilasi.

Adunarea însă a decurs în ordine și caracterul ei încă n'a dat ansa la măsuri din partea administrației.

Cu privire la punctul 3 vicecomitele spune, că el a dat ordinul pe baza unei incuviințări din partea senatului academic, în sensul căreia ori ce activitate a societății „Julia“ este sistată.

Congregația a luat la cunoștință răspunsul vicecomitelui și „Magyar Polgár“ din acest incident face articoli de fond. Nu ne mirăm de ideile de tot problematice ale diarelor din Cluș cu privire la patriotism. Nici domnul vicecomite Gyarmathy cu execuțarea sub furci nu ne insuflă mare respect în ce priveste priceperea oficiului seu la asemenea ocazii. Pre noi faptul în sine ne umple de fiori și conștiință că administrația este concretă oamenilor cu conștiință atât de elastică.

Montenegro capătă constituție. Aceasta este scirea cea mai proaspătă. Un impiegat muscal, sârb de viață, tocmai este în activitate și lucră la dreptul.

penal și judicial. Parlamentul se va compune din 60 de capete.

Când vom sci amenunte, vom comunica unele și altele despre această nouă fază a luerurilor din munții negrii.

Serbia e fericită. Zelul deputaților n'are margini. Și fiindcă toată lumea face progress — și Serbia e Serbia, ea regressează.

In Europa oamenii și bat capul cu introducerea instituțiunilor liberale, în Serbia se intrece care de care în reacție. La codicele penal guvernul a propus unele restricții și parlamentul p'aci p'aci era să pipareze draconismul guvernului.

Așa e spiritul timpului și lumea trebuie să se dedie.

Dintr'altele Europa este în pace și patriarchatul din Constantinopole încă nu insuflă îngrijiri pentru conflagrații europene.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Roman“.

Seliște, 12/24 Maiu 1884. Domnule Redactor! Multele corespondențe ce se publică de un timp încoace în prețuitul dñar ce redigăți, vor face publicul cel mare să credă că Seliște, locul acesta pitoresc — e un adevărat teatră al unor mișcări neobinuine pre la noi; și în adevăr că e și așa, se găsă sinodul protopopesc cel celebru — vine 3/15 Maiu, după aceea vine alegerea delegaților — și în urmă — mai înregistrăm un eveniment al acestei primăveri — venirea Ilustrației Sale dñui comite suprem Dr. Moritz Brennerberg în Seliște. — Deja pre la 5 ore dimineață se vedea o mișcare neobinuinită prin piață și strădele Seliștei. Unii alergau spre un portal frumos ce se prepara ilustrului oaspe, alții grigeau case și curățeau strădele cele de altmintrea parte mare pavate — dar durere cam strimte. Pre la 7 ore un conduct de vro 28 căruțe și carete însoțit de un banderiu frumos, pornește spre Săcel, către marginea cercului. Acolo postați în ordinea exemplară așteptă sosirea Ilustrației Sale.

Dl pretore cereuale, Liviu Bran de Lemény prin o cuvântare ungurească și românească bine simțită de următorul cuprins să spresiune vie simțemintelor cercului față de înaltul tron și reprezentanții sei. Eată cuvântarea:

Meltóságos Föispán és százispán Ur!
A szelisei járás lakossága nevében ide siettünk hogy ezen járást már alkalom nyújtásákk kifejezést adni az eddigis tanúsított teljes bizalomnak melyel a magas kormány és annak képviselőivel szemben viseltek és hazáfui örömünknek, hogy épen Meltóságodat ezen járást területén üdvözölői szerencsések valánk.

Pe românește:
(În numele locuitorilor cercului Seliște ne-am grăbit la acest loc, spre a folosi ocaziunea dată, și să dăm la marginea cercului espreștiunea adevăratei increderi documentate și până acumă față cu guvernul și reprezentantul aceluia, și să ne manifestăm la deplina bucurie pentru fericirea că pre Ilustritatea Voastră Ve putem saluta pe acest teren).

Ilustrația Voastră, Domnule comite suprem!
Locuitorii acestui cerc în rîndul celorlalți civi ai patriei noastre totdeauna pe întrecute au documentat adevărată iubire către tron și patrie și supunere neclintă către înaltul regim și organele sale. Astăzi, când avem onoarea și bucuria a vedere în mijlocul nostru pre Ilustrația Voastră, cel mai înalt reprezentant al statului în acest comitat, ne-am grăbit să întrebuiam aceasta ocazie serbatorească pentru a Ve asigura și de astă-dată despre simțemintele noastre de patriotică loialitate și despre cea mai deplină incredere, care o așează tocmai în binevoitoarea activitate a Ilustrației Voastre, și pentru a Ve ruga ca înalta poziție de demnitățile voastre să fie baza meritelor Ilustrației Voastre de până acumă, să o întrebuiam și de aci înainte în interesul înaintării cercului nostru, al acestui comitat și al întregiei patrie iubite.

Illustrisime, în numele locuitorilor acestui cerc Ve rog primiți această sinceră espreștiune a stimei și increderei noastre patriotice, și fiți mijlocitorul acestor simțeminte și față de aceia, cari V'au așezați în fruntea comitatului nostru și în aceasta demnitate spre binele nostru al tuturor. Dumnezeu să Ve țină întru mulți ani!

După aceea-l binevenită dl protopresbiter în numele prețimii tractuale prin un „simplu dar sincer bine și venit.“ La acestea răspunde dl comite în termeni cei mai aleși în toate trei limbile patriei.

De aci conductul se întreptă spre reședința cercului, spre Seliște. La capitolul Seliștei era postată tinerimea scolară cu învățătorii și corpul pompieri-

lor voluntari au purtat un servit exemplar pentru susținerea ordinei. La portal il binevenitează cetățenii sălișteni în frunte cu primarul — ear o copilă predă un gingeș buquet de flori — cu care ocaziunea roagă pre illustrul oaspe să fie protectorul tinerimii scolare, căci așa va binemerita dela români și patria. „Marsul lui Mihai“ bine intonat de muzică destinată spre acest scop, și suita se întreaptă spre locuința dñui pretore și de acolo în cancelaria preturei.

Ilustrația Sa a binevoită apoi a primi în audiță pre prețimiea tractuală cu învățătorii, după aceea pre membrii judecătoriei regesci și în fine reprezentanții singuratecelor comune.

Cancelaria pretorială precum și agendele ce să poartă acolo la multămit pe deplin — de asemenea să spresi mat cu multăire față de singurătii ampliați comunali, cari cu o mică excepție sunt toți români verdi ca stejarii.

A cercetat Ilustrația Sa bisericile gr.-orientale din loc, scoala și în chipul acela a dovedit un viu interes față de instituțiunile noastre de cultură.

După prânz la care au luat parte șefii celor 3 dicasterii s'a depărtat illustrul oaspe din sinul nostru. Precum la primire așa și la despărțire un banderiu și o suita de vr'o 10 trăsuri au petrecut pre illustrul oaspe pe drumul comitatens „Bercul roșu“, până la Orlat și acolo de asemenea a cercetat cancelaria comună, salutat fiind în numele comunei de notariul I. Duma. — Acă s'a terminat conductul, despărțindu-se fie-care cu viuă satisfacții une că Ilustrația Sa va întrebuița manifestații spontane și sincere ale populaționei cercuale — că un semn de incredere — pentru speranțele ce le nutresce întru ameliorarea unor lucruri, cari nu mai pot suferi amănări fără dauna vădită a populaționei, precum sunt drumurile, procesele seculare între comune, cari costau pre ani mihi floreni, și alte ne cazuri de natură serioasă bună oară conveniunea comercială cu Rumânia, care a adus multe și însemnate daune populaționei. — Atât astădată.

Argus.

Baia de Criș, 20 Maiu 1884. Onorate Dle Redactor! Am privit de o onoare deosebită faptul, — că în cestiunea raportului meu dat despre statistică bolnavilor din spitalul Baia de Criș, care să sub conducerea mea, din anul 1882 și despre starea sanității a întregului ținut, — nu numai a-ți făcut loc în coloanele jurnalului dv. mult prețuit (nrri 25, 27, 29 și 30) unei disertații la acest obiect, ei încă a-ți binevoită a apreția chestia dintr'un punct de vedere mai înalt în articolul de fond din numărul 31.

N'am urmărit alt scop cu publicarea broșurei din cestiune, decât a atrage atenționea cereurilor competente asupra unei calamități ce stăpânește poporul, ca să se întreprindă pașii necesari, pentru a împedeca estinderea răului.

Nici pentru un patriot nu poate fi indiferent, dacă din cauza vre unui morb se stăpânește, se gârbovesc și ajung la impotență chiar și mai multe generații.

Sifilitica în cele mai multe cazuri are de rezultat sterilitate la ambele secse, și înainte de nemicirea totală a morbului, feții născuți în timpul infioriri sifiliticei, mor de regulă încă în copilărie, ear peste capul altor puțini rămași în viață aternă și după revindecare pentru totdeauna sabia lui Damocle.

Pentru stăpânește morburilor sifilitice s'a scris acea mică broșură, și tendența ei o a cuprins și pătruns cu totul dl autor.

Dar în sfârșit permiteți-mi a declara, — că tractând despre datorințele și agendele unui medic cercual, — v'a scăpat din vedere acel cadru, adeca magistratul politic, în care medicul e vîrêt numai ca specialist; — lui și este cu neputință a se apuca de punerea în practică a unor măsuri mai însemnante; — mai întâi trebuie să îndeplinească o munca adese foarte grea, — instruirea magistraturei administrative!

Si oare n'am dovedit îndestul prin editarea broșurei din cestiune, că pentru starea sanității a cercului meu fac ce pot, că voișc să fac, și că starea sanității nu o măsură din punctul de vedere național!? La ofstatul dureros a dñui disertant, nu pentru că „ti-ar fi ocupat mostenirea doar pagâni“,* ci pentru că s'a așezaț un medic maghiar între români, — refrenul meu simplu e, că oare în cas când medicul e de naționalitatea pacientului, i se va părea acestui din urmă dosa de chinin prescrisă mai puțin amară?

De altădată a-și avea datorința a multă atenționea dñui disertant, și mi-o și împlinesc cu prilegii acesta; dar totdeauna pentru rectificarea

* „Hogy öröködbe uram pogányok jötek“.

arătării mele, despre care a afirmat dñui că ar fi defectuoasă, notific aici scurta mea dare de seamă despre starea din decursul anului 1883, apărută și într-o foaie de specialitate.

In spitalul din Baia de Criș fură îngrijiti în decursul anului 1883 cu total 500 de bolnavi (274 de bărbați 226 de femei), dintre cari nrul celor rămași din anul precedent se urcă la nrul de 23 anume, de diferite morbi 8, de siphilis 15) sau primul 477 dintre cari 422 se vindecă (de siphilis 169, de ceilalți 253) s'a intors morbul spre bine la 20, — nevindecați se depărta (Morbi invecihi, dar nu sîchilitice) 17, au murit 11 (dintre cari 4 când fură aduși la spital trăgean de moarte) au rămas pe anul 1874 30 (și anume siphilici 17, de cei laiți 13.)

Dintre toți pacienții 314 au suferit de diferite boale ordinare, ear 186 de boale siphilitice.

Morburile au fost reprezentate în modul următor și anume au suferit: în afecțiuni cerebrare 9 în dureri de ochi 11, în difterie 7, în catarr de trachea 10, în inflamare de plumâne și pelea acelora 8, în tuberculoze 7, în catarr de stomach și intestine 16, în friguri 57, în rheumatism 42, în lingoare (tiphus) 3, în morbi de facere 3, în diferite vătămări de piele 25, în vărsat mare 5, în bube și escrescenții 36, stropșeala 13, inflamări de peliță osului și os 18, boale de nervi 7, în conturări de consumare 5, în boală de apă 8, venin 5, stomach și amețeli 4, receala 3, în rupturi de os 5, în siphilis 156, în catarul părților genitale 30, ficat și peliță stomachului mai multă. — la olală = 500.

Pentru toți morboșii s'a folosit 8291 dile de cură, din cari în termen de mijloc cad pe unul 16.58 dile de cură. Pentru morboșii cu boale ordinare se vin 3839, dintre cari în termen de mijloc cade pe unul 12.2 dile; pentru siphilici 4,452 de dile, prin urmare tot după calculul de mijloc, cad pe unul 24 dile. În a. 1882 pentru morboșii de lângă a cădut după calculul mediu 11 dile 24 dile pe unul, pentru siphilici 29 dile; de aci se vede, că în anul 1883 terminul de mijloc al dilelor de cură pentru morboșii de rând a crescut, peatru cei siphilici a scădit într'un mod însemnat.

Scriitorii recensiunii din Nrul 27 al „Telegrafului Român“ afă a fi defectuoasă tabela din broșură în privința numărului celor vindecați (curați) din morburile urmărite din desfrâneri. De va privi însă nota de pe jumătatea din sus a paginei 15 din broșură, va afla diagnosa celor 13 morbi, pe care consultându-o, se va convinge, că în anul din cestiune nici unul n'a murit de morbi cauzate prin desfrâneri. Ear dacă va căti cele ce să afă pe jumătatea din jos a acelei pagini, va vedea sub numărul 12 în catarrho etc. (Blenor) = 27, așa dar la 192 sifilitici trebuie să mai adaugem pe cei 27 cu blenorhoe și astfel rezultă într'adevăr numerul de 219.

Când s'a însemnat apoi pe pag. 16, că din acest număr s'au înșănoașat 144+48, ear înșănoașarea la 27 blenorhoe s'a înțeles de sine, cei 219 sifilitici s'a calculat între cei înșănoașați.

In privința aceea are drept domnul disertant, că în broșură nu s'a făcut amintire că din cei 23, rămași peanul următoriu, căti au fost sifilitici. Arestarea ce privesc anul 1883 îi dă răspunsul cerut. La acest loc amintesc numai atâtă, că 1/3, a celor numeri au format-o aceia, cari s'a vindecat numai în urma perderii nasului, a ceriului gurii s'au au devenit necapabili de lucru în urma vîtămăturilor mai grave de pele și oase.

Cu aceste ar fi terminat scopul acestor siruri, dar cu permisiunea Onoratei Redactiuni, mi iau libertatea a face unele observări drept răspuns stigmatului Domn disertant: „Unul din popor“.

De-a voi să proced după ordine, înainte de toate ar trebui să resping tragerea la îndoială a binevoitoarei critici, în privința celor trei bărbați cari au ajutorit înființarea spitalului din Baia de Criș, și de cari am făcut amintire în broșura din cestiune, — și să fac aceasta, chiar pe baza argumentării dñui criticant. Dar nu pot sforța pe nimeni a primi o opinie bună, și fiindcă negarea aserțiunii mele prin ori și ce argumentare nu aș mai putea fi în stare a o face de nefăcut, me feresc de a răspunde la această întrebare, pentru lipsirea dñui disertant observ numai, că rolul ce-i lam dat individualui respectiv în raport, — criticat până dincolo de dl autor — nu se basează simplu pe experiențele mele personale, ci are de bază fapte istorice, pentru a căror validitate garantează ceilalți doi indivizi plini de merite.

Ce să mai dic la critica limbii ce mi-o face dñ disertant cu respect la exemplarele tipărite pe românește? Mi esprim numai multămită amicului meu, care posedând deplin limba română, a ajutat

a-mi corege defectele mele limbistice, — pentru scopul cel bun. Însă tocmai însa dlui criticant, aceasta carte ar trebui să se imparte gratuit spre a fi citit — între preoții din Zarand, — arată, că broșura totuși e scrisă într-o limbă românească, care se poate pricepe, — va se dică scopul e ajuns. De altă parte defectele fie scuse prin bunăvoie.

Intră datele comunicate de mine asupra originei și causei morburilor, nu am tractat — cum presupune dl disertant — miasmele atmosferice și calitatea terenului. Despre aceasta din urmă se face acolo amintire numai per tangentem, susținânduse că nu e condiție principală pentru vegetațiunea animalică; — miasmele ținutului și a atmosferei n'au nici o influență asupra atacurilor siphilitice, căci organismele microscopice formate în modul acesta produc numai friguri diferite și morburile glanduloase.

În broșura mea am accentuat că proveniența, susținerea și sporirea siphiliticei își au rădăcina în lipire și moștenire. Faptul că moștenirea numai în 2 cazuri am documentat o nu eschide posibilitatea că între indivizi trăti în spital în vîrstă de 10—20 ani, la cari calea lipirei morbului nu s'a putut constata, nu ar fi putut să fie mai multe cazuri provenite din moștenire.

Însă nu me mai opăresc la punctul acesta!

Tractarea celorlalte obiecte e corectă, întregesc oare cum ideile mele, permită-mi numai cu privirea acusei grele la adresa experienței mele a-mi face declarația mea de apărare; — căci acusa mea gravă în contra preoțimiei, atât cu respect la stolă cât și la vrăjiturile făcute sub masca religiunii, mi-am basat-o pe experiența mea personală*). Admit numai aceea, că se poate, că în cercul meu de activitate obvijn aceste, într-o măsură mai mare, ca în alte părți.

Si acum ce este de făcut?

Dl disertante a voit să atragă atenționarea, dar că ar fi avut un rezultat bun aceasta bunăvoie nu putem afirma; cu toate ce obiectul ar merită să fie băgat în seamă.

Principiul veacului modern n'ar trebui să fie numai nisuință de a deveni nemuritoriu și de a ridica reposașilor monumente cât de pompoase, dar în prima linie, sau cel puțin într'un rând cu aceste, ar trebui ferit de perire și de surpare colonna cea viă poporului, și conservat naționalitatei și patriei.

Aici nu poate fi vorba de aceea că cel lipsit de ajutoriu e român sau maghiar. Căci după cum sciu alocarea domnia înaintea asta cu câteva decenii și între maghiari acest rău, și domnește încă coala poate chiar și în diua de aici. Dacă a început nu este de a se mulță guvernului, ci administrației guvernării — guvernul dă numai instrumentele, intră că el plătesc spesele pentru îngrijirea astor fel de bolnavi în casă de paupertate, ori unde ar fi ei curați, — execuțarea e administrării (guvernării).

Spiralul de sub conducerea noastră și adună materialul de pe terenuri foarte largi, cu ceva strictă din partea administrației și dacă s'ar supune toți cei ce se reintorc din străinătate unei vizitări medicale s'ar putea conta foarte mult dimensiunile luate a răului.

Însă dacă domnul disertant voiesce să ajunge la un rezultat oare care, să nu se indestulească simplu numai cu escitarea de interes și cu strigătul din vîrful dealului; aceste nu vor avea nici un rezultat — preoții și învățătorii de sigur că nu le vor audă!

Acolo e sala adunărilor municipale, acolo trebuie pus obiectul la desbatere, — și pe cari i doare să nisuiască într'acolo, ca să afle modalități, cari ar putea garanta stăpîrarea răului.

Mica mea broșură și disertația „unuia din popor”, a arătat direcția, în care trebuie să ne mișcăm.

Dr. Andrei Adam,
directorul spitalului și medic cercual.

Agnita în 15/87 Maiu 1884. Stimate Dile Redactor! În Nrri 42 și 44 ai „Tel. Rom.” s'au publicat două corespondențe din Cincu-mare, una subscrise de cantorul, iară celală de parochul Ignățiu Măndoea, care ca de introducere ne spune, că încă în 5 Aprilie care au fost Joia patimilor Măntuitorului, s'au odichioit puțin de osteneala ce o au avut în aceea septembără, și ceteră în Nr. 38 al „Tel.

* Tocmai acum mi-a venit la mână receptul de mai jos, el fu scris de un cantor dela sate pentru însănătășarea trupească a credincioșilor. Spre justificarea aserțiunilor mele am credit cu cuvîntul al publica aci verbal: **La Anica.** „Său arătat din păscădă, când o fi beteagă se ia un fere-deu cu flori de fân și cu tot felul de mugure și lemn și rădăcină de Crin și ciarda albă și Caftistul Precrești de 3 ori și un maslu cu 3 preoți. Dat în Terezet în 12 Aprilie 1884 Prin Simeon Iga.”

Român” lău indignat unele pasajii ale corespondenței din Agnita.

Ea ca autor al acelei corespondențe, ca de introducere la replica referitoare la cele două respunsuri din Cincu-mare am se observă, în general: că cum s'au putut aceea de cantorul p. Ig. Măndoea care precum afirmă la începutul corespondenței ceterice „Tel. Român” la preotul seu, lău ceterit, și astăzi mai curând ca densus, ce au scris corespondentul din Agnita? Adevărul este: că atât parochul I. M. cât și cantorul seu au scris deodată despre cuestionata corespondență, și cantorul precum singur susține, nu numai că nu este în stare a serie corespondențe de diaro, dară nici nu pricepe bine să cetească acela, ceea ce și corespondentul din Agnita o scie foarte bine, și așa remâne constatat că amândouă corespondențele sunt opera p. Ig. Măndoea, care au dat întăritate cantorului ca să-i scrie laudele densusului despre merite pentru biserică și scoala din Cincu-mare; eară p. I. M., care au fost aparăt de seful acestui tract protopopesc în multele încurături ce le-au avut cu parochienii din Cincu-mare și mai cu seamă în procesul divorțial intentat de soția densusului asupra sa, au purces în respunsul seu după principiul: „o mână spălă pe ceialaltă.”

Cantorul se mărginesc numai la Cincu-mare și la descrierea jurășilor de acolo, care nu scie mai departe cum stau lucrurile cu bisericele, scoale și învățătorii din tract; poate să susțină aceasta oare și despre părintele I. M. care cunoasce tractul acesta protopopesc dela o margine până la alta? și totuși, și densus cu puține excepții se mișcă în respunsul seu numai între marginile Cincului-mare, temându-se poate că vrând a combate cele scrise din Agnita ar fi fost silit ale întări, și chiar a completa cele ce corespondentul din Agnita din nebăgare de seamă au lăsat afară.

Părintele Ig. Măndoea ca defensor al scaunului protopopesc, au avut destul ocasiune a cunoasce poporul din acest tract barem atâtă ne putea spune din sfârșit a să de acțitate, că costează un proces divorțial în acest tract? Atâtă tot au putut invăță p. I. M. în sirul cel lung de ani, că nu e bine a ascunde rana în corpul acestui tract, ci mai vîrtoș trebue scoase la iveală, ca ea să poată fi curată în bun timp.

În ambele corespondențe se susține: că, învățătorii nu neglijă scoala, că elevii au cările recerate, și că nu numai învățătorii și cantorul sciu cetă și scrie ci și alți indivizi din comună, și totuși în corespondență din urmă se susține cu ocasiunea vizitării canonice din anul trecut s'au adus un conchus cu comitetul parochial la care au influențat actualul administrator protopopesc ca să se cumpere cărți din bani bisericesci, cele ce s'au și cumpărat în sumă de 26 fl., se vede că până în anul acesta nu s'au făcut atare concluzii, urmarea este: că, elevii sau n'au avut toti cările necesare, sau și le-au procurat pe alte cai, și numai în anul acesta au fost necesitat comitetul a aduce un astfel de conchus; — eu nu pot sără numai se grăbeze Cincanilor; — și dacă Cincu-mare are toate cele de lipsă pentru scoala, pentru ce tocmăi, și numai acolo se întrebunează toată energia șefului de tract și nu și în alte parochii unde toate lipsesc? — sau doară se purcede din centru, după principiul evanghelic: „Celu ce are și se va da și-i va prisosi; ear celui ce n'are, și ce i se pare că are se va lăsa dela densus.”

După mărturisirea corespondenților, scoala din Cincu-mare s'au zidit la statul în inițiativa dlui Codru Dragu șanul eu și cred fiind că cunoște bine zelul ce lău desvoltat numitul domo pentru scoalele națiunii și confesiunii densus, și cred mai departe și aceea, că dacă numitul domn ar mai fi remas numai cevaș mai mult timp acolo, sigur de mult scoala ar fi avut și băncile recerate.

Cum justifici domnișoara lipsă de bănci scolare p. Măndoea, când cantorul afirmă că dispuneți de un capital până la una mie fl? tot după acela scoala s'au zidit și încă pompoasă când nu dispunea comună parochială de vreun capital și asădi dispuneți de un capital frumos, și de atâtă ană dela îsprăvirea scoalei națiunii facut cel puțin băncile recerate, să ve respund eu dară: lipsesc dl Codru Dragușavul din Cincu. Vedeti dlor corespondență că lipsesc conducătorul și vrând să apărăți ceva, mai mult stricăți.

Cât de nocorespondență sunt astfelii de bănci, unde elevii sed visă și cu spatele cără învățători îndesuți întrebăți pe dnii învățători din Cincu!

Lefele învățătorilor din Cincu-mare sunt de 100 fl și 200 fl, în alte comune de 100, 80, 40 fl. în unele parochii se plătesc cu 6—8 cupe de bucate dela popor dela căte 80—90 de familii, chiar în Noerich concursul s'au publicat cu 150 fl, și leafa învățătorului actual este 80 fl.

După expunerea sumei salarelor învățătorescii judecă cei competenți de către învățătorii negliga scoala și lectura, sau nu?

Oamenii nostri dela cărmă sunt însă pesimisti de calibru mare, ei sciu justifica toate neajunsurile cu lipsă și săracia poporului, care în realitate este lipsa de zel și interesare din partea densusilor.

Mai la urmă depărându-se p. I. M. din Cincu mare până la Agnita la sinodul protopopesc ne spune că nu scie ce se lău cără acolo, fiindcă pre periodul presintă nu este membru al aceluiui, deși dela intrarea în viață a „Statului organic” ne întrerupt au fost membri al aceluiui și că eșirea să aferă prin soarte nu scie cui să o atribuie p. adm. protopopesc, neamului densusului sau apoi nenorocului densusului. Încă-

privesc pre p. adm. protopopesc și neamul d-sale la rugă pre p. Măndoea să nu-si facă păcate, presupunând așa ceva. Eu încă nu sciu cine a percut prin nefintrarea p. I. M. în sinodul protopopesc, densusul, protopopiatul, sau respectivul neam.

Cum stă fondul protopopesc, ce rapoarte detaliate se fac despre crescerea sau descreșterea acelui în ședința sinodului protopopesc încă sciu le retace însă ea să nu fiu silit a măiestinde prea departe.

Termenul prin acesta cu dñii corespondențe din Cincu-mare, trebuie să dau de nou expresiune ferbinței dorințe ce o nutrim cu mai mulți indivizi din acest tract, că doară va veni timpul să dispară și din acest tract întunericul și ignoranța și în locul lor să apara, lumină și progres proprii secolului prezintă.

Mai nou.

(Telegramă particulară a „Telegrafului Român”.)

Preoțimea din protopresbiteratul greco-oriental al Bistriței în conferință de astăzi aderează unanim la conclusul sinodului în cauza ajutoriului impreătesc.

Varietăți.

* (Avis). Cu privire la conferința electorală convocată pe Dumineca viitoare ni se trimite spre publicare următorul avis:

„Spre scire și conformare se aduce la cunoștință onoratului public, că în urma angustiei spațiale intrarea în sala menită pentru conferință (otelul la „Imperatul Romanilor”) poate urma numai pe lângă bilete de intrare ce să pot procure Sâmbătă în 19/31 Maiu dela 3—6 oare p. m. în localul casinii române (strada Măcelarilor, cassa „Albina”).

In special pot intra în insași sala de ședință numai delegații aleși din cercurile electorale și raportorii diarelor. (Bilete galbini).

În loge și galerii damele și persoane de distincție. (Bilete roșii). Încăperile colaterale ale salei, cu intrarea prin curtea otelului, stau la dispozițunea onoratului public. (Bilete vinete).

Bilete se dau odată pentru întreaga durată a conferinței, la intrare în sală sunt a se produce, dar nu se predau.”

Comitetul.

* (Programă) pentru concertul domnului George Dima anunțat de noi în numărul trecut:

1. Trei cântări pentru cor micst de G. Dima: a) Sérmană frună, b) Rămă sănătoasă, c) Fântână cu trei isvoare.
2. Două cântece pentru o voce de bas cu acompaniere de piano de G. Dima: a) Stellele, b) Seguidila (Concertantul).
3. Trei cântări pentru cor micst de F. Mendelssohn-Bartholdy: a) Aducere aminte, b) Privighitoarea, c) Lauda primăverii.
4. Două piese pentru Piano: a) Fantasie (Fis-moll) de F. Hiller, b) Finale din sonate în Cis-mol (op. 27) de L. van Beethoven. D-na Nasta.
5. Două Hore pentru cor micst de G. Dima: a) Hai în horă de a juca (poporala), b) Două inimi nu-mi dă pace (originală).
6. Două balade pentru o voce de bas cu acompaniere de piano: a) Der gesungne Hirsch, de C. Reinecke, b) Grenadiri, de R. Schumann, Concertantul.
7. Mama lui Stefan cel mare, baladă pentru soli, cor micst și acompaniere de piano de G. Dima.

Bilete de intrare: O loge mare 4 fl., o loge mică 3 fl., cercle à 1 fl. 20 cr., balcon 80 cr., parquet 80 cr., Parterre 40 cr., se află de vîndare în tipografia „Institutului tipografic” și sara la cassă.

* (Cas de moarte). Samuil Cirlea din Alba-Iulia la 28 a lunei curente a răposat în etate de 73 de ani.

* Maialul elevilor dela scoala centrală din Sân-Petru, protopresbiteratul Hațegului se va ține și în anul acesta în Dumbrăviță, situată în spărie meadowă di dela numita comună, Luni în 28 Maiu s. v. La care se invită atât părinții elevilor, că și toți acei amici ai scoalei, cari precum altădată, așa și acum prin prezență lor vor contribui la animarea tinerimii scolare cu ocasiunea acestei dile serbătoresc. Sub durata petrecerei vor avea loc mai multe cântece scolare, execuțate de scolari.

Sân-Petru 12 Maiu, 1884.

Georgiu Reitescu.

inv. diriginte.

* (Cravăluri în Cluș). Din incidentul interpelării domnului Coroianu, pacinici (!?) de patrioții din Cluș, au făcut gălăgie mare, înăț politia a avut mult de lucru. Odată puse în mișcare passiunile, cu greu mai poti domoli cursul în sălbaticul ayent.

Diarul „Magyar Polgár” de eri vrea să facă din toată gălăgia o comedie. Pe urmă dice că jumăneia academică să fie cu pađă, căci poliția vrea

să înceneze demonstrații pe contul junimei studioase sau în limba lor vorbind: *nehogy az ö szégyük alatt esetleg valami skandalumot insceniroztasson.* Dii mamă gușată, ca să nu îți dică ea, vor fi gândind frații din Cluj.

(E s a m e n.) Eforia scoalei confesionale rom. gr. or. din Sân Petru, cu filialele Săcel și Unciu, protopresbiteral Hațegului, a decis a se ține esamenul annual cu elevii din menționata scoală Duminecă în 10 Iunie st. v. a. c. la care cu tot respectul invitată pe toți aceia, cărora le zace la inimă binele fericirea și progresul națiunei în specie și înflorirea patriei în genere.

San-Petru, 12 Maiu 1884.

Pavel Erdebeni,
par. și pres. al epitropiei.

Georgiu Reitescu,
inv. diriginte.

Nr. 221. [740] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch gr. or. Iosif Gavrea dela Bendorf se scrie concurs cu termin de 30 deile dela prima publicare.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

Jumătate din toate venitele parochiei de cl. a III-a, care computate la olaltă dau un venit aproape de 200 fl. v. a.

Concurenții au a-si așterne suplicile lor instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii din anul 1878, subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Comitetul parochial gr. or. din Bendorf în conțelegeră cu oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita.

Noerich în 15 Maiu 1884.

Grigorie Maier,
adm. ppresb.

Nr. 143 [739] 2—3

CONCURS.

Conform ordinației Consistoriului archidiecesan dto 20 Martie a. c. Nr. 1120 B. se scrie concurs pentru înălținirea postului de paroch devenit vacant prin demisiunea parochului Veniamin Popoviciu jun. în parochia de classa III Chichiș cu filia ei Bastelec, cu termin de 30 deile dela prima publicare în foaie archidiecesană „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu grădină de legumi de 973□

2. Portiune canonica, ce e a se cumpăra cu 500 fl. v. a.

3. Dela 41. familii câte una ferdelă de grâu, alta de oves și câte 30 cr. simbria lemnelor și câte 20 cr. la botezul Domnului.

4. Dela 40 familii câte una ferdelă veche cucuruz sfărmit, 15 cr. pentru lemn și 20 cr. la botezul Domnului.

5. Venitele stolari regulate în sindicul parochial ținut în 10 Aprilie an. curent.

Toate aceste emolumente dau un venit anual de 229 fl. v. a.

Dela doritorii de a ocupa acest post, se cere să cunoască bine și limba maghiară și au de a-si așterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic, și a regulamentului congresual din 1879 pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul ficsat.

Brașov în 15 Maiu 1884.

În conțelegeră cu comitetul parochial

Ioan Petric,
protopresb.

ad Nr. 124 1884

[738] 2—3

CONCURS.

Venind în vacanță 10 din ajutoarele acordate la învățări de mese rii în anii trecuți, se scrie prin aceasta de nou concurs la 10 stipendii de câte 25 fl. pe an, menite pentru tine-

* O damă se măritase cu un poet. Într-o zi, când ea ședea lângă bărbatul seu: „Amicul meu, îi disă ea, scrii pentru atâtă oameni: te rog scrie și pentru mine ceva. Eata, de exemplu, ce epitaf mi ai face când aș mori?

— A, draga mea! ce subiect trist! Nici nu te gândi la asta!

— Aide, aide!... Te rog... Incep eu:

Aici zace a mea soție...

Inspirat de instinctul de bărbat, sau de poet, el adaogă:

Dă doamne așa să fie!

rii români, cari voesc a învăța vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdășia), fâurăria, măsăria, (templăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașineria agricolă.

Cererile au a se înainta comitetului „Asociației transilvane pentru literatură română și cultura poporului român” în Sibiu până la 20 Iunie st. n. 1884. — Cererile intrate mai târziu nu să vor considera.

La cerere să se acclaudă:

1. Atestat de botez, din care să se vadă, că concurrentul este de naștere român și că are cel puțin vîrstă de 14 ani.

2. Atestat scolastic, din care să se vadă, că concurrentul are cel puțin cunoștințele, ce se predau în scoalele primare din Austro-Ungaria și să cunoască și o altă limbă folosită în țără, precum maghiara sau germana.

3. Revers dela părinti sau tutori, prin care acestia se obligă, că vor lăsa pre fii sau pupili lor se învăță meseria, la care se aplică, până când vor ești sodali cu atestat în regulă.

4. Contractul, în original sau în copie vidimată, ce părintele sau tutorel concurrentului a încheiat cu măiestrul, la care învățăcelul este primit spre a învăța meseria.

Având învățăcei purtare bună în toate privințele, stipendiul conferit li se lasă în folosire până la terminarea învățării ficsată în contract.

Din ședința comitetului asociației transilvane pentru literatură română și cultura poporului român, tinută la Sibiu în 18 Maiu st. n. 1884. Iacob Bologa, Dr. D. P. Barcianu, v-pres,

scrie în urma ordinației Venerabilului consistoriu archidiecesan dto 13 Martie a. c. Nr. 1019 B. concurs nou, cu termin de 30 deile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele sigure impreunate cu acest post parochial sunt 325 fl. v. a. la an, cari cu timp se mai pot urca.

Doritorii de a compete la această parochie vor avea a și așterne petițiunile lor instruite în sensul statutului organic și al regulamentului congresual pentru parochii, la subscrisul, până la terminul sus indicat.

Brad în 6 Maiu 1884.

În conțelegeră cu comitetul parochial.

Georgiu Părău,
adm. ppresb.

O daică

se caută pentru o fa milă bună în Sibiu. Adresa se poate afla la Administrația „Telegrafului român”, strada măcelarilor Nr. 47.

[742] 2—2

Anunciu.

Subscrisul are onoare a face onora-tul public cunoscut, cum că pe lângă **feliurite mărfuri** în preț moderat, mai posede cantități mari de **stofe fine de reverende preoțesci** metru dela 1 fl. 80 cr. până la 4 fl. v. a., asemenea și **briuri vinete și roșii** fine cu mult mai ieftine ca până acum.

Grigorie Mateiu,
comerciant de 1830.

Nr. 176 [741] 2—3

Concurs.

Ne reflectând nimenea la concursul publicat în „Telegraful Român” Nr. 110, 111, și 112 din 1883 pentru ocuparea postului de paroch în comună Broșteni, protopresbiteral Mercuriei, prin aceasta se prolungește acel concurs până la terminul de 30 deile dela prima publicare a acestuia.

Emolumentele sunt tot cele enumărate în concursul publicat în Nrii suscitate ai „Teleg. Român”.

Se mai înseamnă că de present nu se afă casă parochială, dar poporul să a obligat a o edifica după ocuparea parochiei.

Concurenții sunt avisați a și adresa cererile lor, instruite în conformitate cu legile existente, până la terminul susindicat oficiului ppresbiteral al tractului Mercuriei.

Mercurea la 15 Maiu 1884.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercuriei.

Ioan Droic,
protopresb.

Nr. 174 [735] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa III. Bertin, protopresbiteral gr. or. al Zarandului, se

(Mijloc de cură.) Tuturor căi sufer de epilepsie, convulsione sgârciuri și de nervi le putem recomanda un metod renomit în lume intreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinice, așa dicând minutul metod de cură al dñi profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci tie-care bolnav să se adreseze cu deplină incredere la susnumitul și multi și vor dobândi sănătatea, deși au desparte de a o mai reavă în casa dñi profesor toții cei ce suferă de nervi vor fi locuită linisită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, prejurie capitalie universale Paris sănătatea relativ foarte estimează.

Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaiat al boala. Trebuie să mai observăm, că dñi profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea rezultatele curei.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 29 Maiu n. 1884.

Viena B-pestă

Renta de aur ung. de 6%	122.65	122.60
Renta de aur ung. de 4%	92.05	92.—
Galbin	5.75	5.74
Napoleon	9.70	9.68
Londra (pe poliță de trei luni)	122.30	122.30

Sz 96 bir. végreh. 1884.]

[743] 1—1

Árveresi hirdetés.

Alulit birósági végrehajtó, ezennel közöshír tesszi, hogy a szerdahelyi tekintes kir. járási-biróság 1884 évi 667 sz. a kelt végzése folytán **Mutiu Juon** és társai ellen Albina hitelintézet részére 230 frt követelés behajtása végett elrendelt végrehajtás folytán birólag lefoglal és 650 frt becsült lóvak, tehenek és szekerek ból álló ingóságok nyilvános árverés után eladtak, minék a helyszínén Nagyludoson leendő eszközökkel határidőül 1884 ik. évi júnus hónap 10-ik napjának délelőtt 9-ik óra kitüzetet, melyhez a venni szándékozók ézenel az erdéklett ingóságok meghivatnak, hogy az erdéklett ingóságok emez árverésen a polg. ik. rdtt. 107 §-sa szerint, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak árverési előleg 9 frt 70 kr. szükséges.

Kelt szerdahelyt 1884-ik évi május hón 27 napján.

Maniu Visantiu,
bir. végrehajtó.

Esaminați și păstrați ce e bun.

Preparate în **mii de feluri** dovezite și probate prin documente dela autorități medicale și folosite cu bun succes de mulți privați:

Sucul de mușchiu al Drului Miller are un efect neșteptat la tuse, răgușală, durere de gât, la flegmă, la tuberculoză, pesto tot la toate atacurile organelor de respirație. În borcan pentru copii și oameni mari. Prețul pentru un borcan 50 cr.

Balsamul preservativ al Drului Miller contra convulsu-nilor. Acest balsam se recomandă pentru durerile și convulsu-nile de stomach, pentru catar de stomach, ruptură, diarée și umflătură; la colică succese este aproape momentan. Mai departe se recomandă după toate morburile, care au durat mai mult, pentru că promovează în mod esențial mistuirea. Acest excelent remeđiu să nu lipsească din nici o casă tărănească. Prețul pentru 1/4 flacon 1 fl. 50 cr., pentru 1/2 flacon 80 cr.

Venus-Cream al Drului Miller neintrebat în efectul său la petele, ce es vară pe piele, la infecție, pesto tot la orice necurățire a feței. Succesul e sigur după o întrebunăre regulată. Prețul unui borcan elegant de lemn 2 fl.

Cream-Vaseline auriu al Drului Miller, mediu cel mai excelent de a-ji face în scurt timp mâinile albe, delicate și moi. Si pentru coloarea feței incă de recomandat. În borcan de sticlă 1/2 fl.

Balsamul Drului Miller pentru ochi de găină, un remeđiu foarte bun pentru ochi de găină, negei, degenerări și ingroșeri de piele. Prețul unei sticlițe cuprinse între cutie împreună cu espunere modulni de întrebunăre și un penel 60 cr.

În Sibiu se pot căpăta numai la F. A. Reissenberger; în Arad la Tonnes & Comp.; în Enda-Pesta la L. Edeskuty; în București la F. Brus, farmacist; în Viena la Filip Neustein, farmacist; se mai poate căpăta afară de aceea în toate farmaciile și hăncările mari din Ungaria și Transilvania, precum și la depositul central de expediție, J. de Miller, farmacist, Brașov. (Transilvania).

Demn de atenție!

PILEPSIE

CONVULSIUNI (sgârciuri) SI BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute